

Kapitel

- 19 -

En tröskdag

När skördarbetet, potatisupptagningen och höstplöjningen var avslutad för året återstod tröskan. Ladan var full med nekar, från golv till tak. Då behövdes ett stort uppbåd av starka armar. Bönderna i Hällekil ägde ett tröskverk tillsammans. Det var stort som ett mindre järnvägslok, målat i gult och rött. Det var försett med skacklar och på så sätt flyttbart genom att spännas för med häst och därmed möjligt att flytta runt till gårdarna. Tröskverket riggades upp på logarna med elmotor, drivband och matarbord. Förutom gårdens egna folk gjordes arbetsbyte gårdarna emellan, så att en styrka på åtta till tio man uppnåddes. I Hällekil var det Enar Där Sör, Johan och Gunnar i Dalera, Gösta Eriksson med drängen Axel. Hos oss, Janssons, var det Vidar, Evald och kanske Birger på Klarastrand och ytterligare någon som kunde kallas in. Två man hade uppgiften att bära fram nekarna som låg staplade i ladan till ett matarbord som stod vid tröskverket. En man skar upp snöret så att nästa kan mata in neken i tröskans gap utan att det kör stopp. Några mannar tog emot halmen som kommer ut i andra änden av tröskverket. Halmen samlades ihop, en fläkt med rör hjälper till. Spannmålet tappades ut i säckar intill tröskverket. Kornen tappades ut ur tröskverket genom två hål där

säckarna var fästade. När en säck var full stängdes tapphålet till under tiden som en ny säck sattes på. Där stod pappa Vidar. Då och då satte han ner näven i säcken, fyllde den med korn, luktade, tog några korn i munnen, tuggade, såg fundersam ut och tömde resten av kornen ner i säcken igen och han släpade iväg de tunga säckarna släpades iväg. Säckarna ställdes på en vagn. Johan i Dalera körde vagnen till magasinet där säckarna bars upp för trapporna och tömdes ut på magasinsgolvet.

Tröskningen var en arbetsmiljömässig katastrof. Dammet, ljudnivån och de tunga lyften var förödande och så arbetsintensiva att det dröjde flera dagar innan tröskverket kördes iväg till nästa gård och mannarna skulle samlades igen.

En annan stor insats vid trösken stod mamma Inga för. Hon skulle mäta alla dessa munnar hela dagen. Det började med förmiddagskaffe med bullar och sockerkaka. Sedan serverades middag mellan 12 och 13. Det kunde vara av höstskördad kål, förädlad till kåldolmar med gräddsås, smörkokta morötter, lingonsylt, saltgurka och kokt potatis. Till efterrätt bjöds på äppelkaka med vaniljsås. Eftermiddagskaffe med kakor blev det inför sista skiftet vid 16-tiden. Var det mycket att tröska och dagen drog ut skulle även kvällsmat serveras. Men de flesta hade mjölkningen kvar när de kom hem om inte kvinnorna ryckte in.

Maria i Hällekil 2014

Innan det fanns motordrivna tröskverk användes hästar för kraftöverföring. (Bild Wikipedia)

